

Tyytyväinen koiranpentu, onnellinen omistaja

Jaana Pohjola
ELÄINKOULUTUS.FI

Jaana Pohjola on eläinten käyttäytymisneuvoja (MSc, BSc), joka ylläpitää elainkoulutus.fi-sivustoa. Sivustolla on tarjolla verkkokursseja, luentoja sekä VIP-jäsenyys, jolla pääsee käsiksi erittäin laajaan koira-aiheiseen tietopankkiin. Sivustolla on satoja artikkeleita ja videoita koiralähtöisestä kouluttamisesta sekä sujuvasta arjesta koirien kanssa, kuten hihnäkäytöksestä, kynsien leikkaamisesta ja muista hoitotoimista sekä koiran ehdoilla tapahtuvasta harrastamisesta!

Pennun sosiaalistaminen ja ympäristöoppi	3
Pennun elämää	4
Leikki ja pureminen	4
Lepo	5
Sisäsiisteys	5
Ulkoilu	6
Sujuva arki	8
Käsittelyharjoitukset	8
Arjen taidot	9
Hihnäkäytös	10
Luoksetulo	11
Mitä jos pentu pelästyy?	11
Mitä jos pentu on tuhma?	12
Tekemistä pennuille	13
Yksin kotona	14
Lopuksi	16

Pennun sosiaalistaminen ja ympäristööppi

Sosiaalistaminen tarkoittaa pennun valmentamista erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin, eli kanssakäymiseen sekä lajitovereiden että ihmisten kanssa. Ympäristööppi tarkoittaa pennun asteittaista altistusta elinympäristön tavallisiin tapahtumiin. [Pentuaika](#) on ainutkertainen mahdollisuus totuttaa koira uusiin asioihin – aikuisen koiran kohdalla sosiaalistaminen on hankalampaa ja hitaampaa. Pentu on kolmen ja kahdentoista ikäviikon välillä erityisen herkkä sosiaalistumaan. On huomattava, että suurimman osan tästä ajasta pentu asuu vielä kasvattajan luona. Siksi kasvattajan valinnassa on oltava tarkkana; koirien pitäisi tottua normaaleihin kodin ääniin ja toimintoihin jo kasvattajan luona; lisäksi niitä pitäisi altistaa ihmisen ystävälliselle käsittelylle. Muutto uuteen kotiin on yksi koiran elämän suurimmista kriiseistä, ja pennulle kannattaa varmistaa kaikki mahdollinen tuki tässä stressitilanteessa. Kotona on hyvä tutustua yhdessä ympäristöön ja järjestää pennulle positiivisia kokemuksia kaikkien perheenjäsenten kanssa.

Riittävä ja hyvässä hengessä toteutettu pentuaikainen [sosiaalistaminen](#) näkyy aikuisena siten, että koira kykenee kohtaamaan yllättäviä ja uusia tilanteita itsevarmasti ja rennosti. Pentu kannattaa totuttaa sosiaalistumisen herkkyyksikautena ainakin matkustamiseen, toisiin koiriin, lapsiin, mahdollisesti muihin eläimiin sekä kaikkeen siihen, mitä se aikuisena tulee kohtaamaan. Perusteellinen sosiaalistaminen helpottaa elämää, kun koiran ei tarvitse stressata uusissa tilanteissa aikuisena. Kannattaa ottaa tavaksi käsitellä pentua omaehtoisuuteen perustuen muutamia minuutteja päivittäin - käsittely voi olla silittelyä, kevyttä hierontaa, tai mitä tahansa mistä pentu nauttii. Mikäli pentu ei anna koskettaa johonkin kohtaan, älä yritä väkisin vaan palaa rapsuttamaan helppoa aluetta ja lähesty vaikeaa kohtaa hyvin varovasti.

Sosiaalistamisessa voi käyttää luovuutta ja se usein edellyttääkin hieman vaivannäköä. Pentua ei kannata viedä tilanteisiin, jotka ovat sille todennäköisesti liian haastavia. Tällaisia tilanteita ovat pennun persoonasta riippuen esimerkiksi pitkät matkustuspäivät tai vierailut. Koirissa on suuria yksilöeroja ja toinen pentu kestää enemmän kuin toinen; omistaja on pennun ainoa edunvalvoja ja on tärkeää myös säästää pentua liialta rasitukselta ja panostaa palautumisen harjoitteluun. Paljon asioita voi tehdä kotona, jolloin pentu saa tutustua asioihin tutussa ja turvallisessa

ympäristössä. Kotona voi tutustua ihmisiin ja mahdollisesti toisiin koiriin jos turvallisia koiria löytyy lähipiiristä. Lisäksi kotona on helppo toteuttaa erilaisia alustoja ja ääniä; moni normaali arkinen asia on pennulle täysin uusi.

Pentuaika on lyhyt, ja sen aikana luodaan pohja luottamukselliselle suhteelle omistajaan ja muihin ihmisiin sekä toisiin koiriin. Samaan aikaan kun pentua altistetaan sen persoonan mukaan, pitää muistaa tasapaino - stressaavaa ja pelokasta pentua ei pidä väkisin laittaa liian vaikeisiin tilanteisiin.

Pennun elämää

Leikki ja pureminen

Pentua viettää suuren osan hereilläoloajastaan leikkien, pureskellen erilaisia asioita ja tutkien uutta ympäristöä. Tämä on [normaalia käyttäytymistä](#) pennulle. Pennun täytyy saada käyttää hampaitaan sallittuihin tavaroihin. Usein pentu käyttää hampaitaan myös omistajiinsa. Nollatoleranssi puremisen suhteen ei ole kovin kannattavaa, koska silloin koira ei opi hallitsemaan puruvoimaansa. Tällaiset koirat saattavat purra aikuisina esimerkiksi pelottavissa tilanteissa vaarallisen lujaa. Kannattaa mieluummin opettaa pennulle, että leukoja saa käyttää, mutta vain hellästi. Tällöin itsehillintä kehittyy koiralle itselleen, eikä omistajan tarvitse huolehtia siitä. Pennulla ei ole muuta tapaa tutkia maailmaa kuin suu; pureminen jää iän myötä vähemmälle ilman mitään toimenpiteitä, joten puremista ei tarvitse tolkuttoman paljon stressata.

[Pureminen on joskus ärsyttävää](#) ja moni omistaja menettää hermot jatkuvaan lahkeeseen roikkumiseen. Pentua ei kannata fyysisesti kurittaa tai työntää pois, se vain yllyttää pentua lisää - kyseessä on pennun näkökulmasta leikin harjoittelu, ei suinkaan tahallinen vahingoittaminen. Pikkupentua ei osaa hallita käyttäytymistään eikä se voi tietää mikä on sallittua ja mikä ei. Töniminen ja retuuttaminen vain lisäävät koiran kierroksia ja totuttavat sitä kovakouraiseen käsittelyyn. Pennun kuuluu leikkiä ja pureminen kuuluu leikkiin. Käsiin ja jalkoihin kohdistuvaa puremista voi välttää suuntaamalla puremista sallittuihin kohteisiin, kuten leluihin. Liian rajun leikin voi myös keskeyttää positiivisella tavalla suuntaamalla koiran huomion ja energian toisaalle, kuten nameihin, puruluuhun tai virikepalloon. Kannattaa myös kiinnittää huomiota

siihen, että pentu saa riittävästi lepoa. Yliväsymys altistaa pentua iltavillikohtauksille, ja yliväsyneen pennun kanssa painiminen ei ole järkevää.

Lepo

Terve pentu on valpas ja energinen. Se tarvitsee kuitenkin huomattavasti enemmän lepoa kuin aikuinen koira, koska sen aivot kehittyvät huimaa vauhtia ja kehitys tapahtuu nimenomaan nukkuessa. Sopiva levon määrä on yksilöllinen, mutta pienillä pennuilla lepoa tulisi olla 14-18, joskus jopa 20 tuntia vuorokaudessa. Pentu tarvitsee rauhaa riittävään nukkumiseen. Pennulle voi järjestää oman nukkumispaikan tai sen voi antaa nukkua siellä missä se itse haluaa. Usein koirat nukkuvat tapahtumien keskipisteessä, mikä voi olla joskus hankalaa. Pentu saattaa pelästyä pahasti, jos se herää, kun lapsi kompastuu siihen. Näitä tilanteita kannattaa välttää. Kannattaa miettiä, mikä on omalle perheelle ja pennulle paras tapa löytää nukkumiselle sopivia tilanteita ja paikkoja.

Pikkupenttu haluaa olla perheensä lähellä, eikä sitä kokonaan saisi eristää ihmisistä. On makuasia, [haluaako koiran sänkyynsä vai ei](#). Sängyssä nukkumisesta ei ole mitään koulutuksellista haittaa, eikä se lisää koiran riippuvuutta ihmisistä. Koira on erittäin sosiaalinen eläin, jolla on suuri tarve olla vuorovaikutuksessa ja läheisyydessä ihmisten kanssa.

Levon ja ruokailun välissä pentu leikkii ja oppii uutta. Joskus pentu saattaa olla yliväsynyt eikä itse ymmärrä levätä. Liian pitkät lenkit tai liian pitkä leikkituokio saattaa kostautua yliväsymyksenä, joka näkyy ylienergisyytenä. Tällaisissa tilanteissa on tärkeää, että väsynyttä pentua ei yllytetä lisää vaan annetaan sen rauhassa käydä nukkumaan. Yliväsyneen pennun kannattaa antaa olla rauhassa ja antaa sille vaikka purulua tai käyttää pihalla rauhoittumassa. Rutiini antaa pennulle turvaa ja rytmittää sen päivää. Se on tyytyväinen silloin, kun se tietää mitä seuraavaksi tapahtuu. Hyvät rutiinit auttavat myös koulutuksessa – pentu oppii, että heräämisen jälkeen mennään ulos, ruuan jälkeen mennään ulos ja leikkimisen jälkeen mennään ulos. Samalla se oppii sisäsiistiksi.

Sisäsiisteys

Heräämisen, leikin ja ruuan jälkeen kannattaa aina viedä pentu ulos. Kun se tekee tarpeensa ulos, se kannattaa palkita. Pennulle tulee tarjota riittävät mahdollisuudet onnistua, jotta sisäsiisteyskoulutus onnistuu. Mitä useammin ulkona käy ja palkitsee pentua onnistumisista, sitä nopeammin se oppii sisäsiistiksi. Pentu ei osaa pidätellä. Se tekee tarpeensa juuri silloin kun sillä on hätä. Tästä syystä koira ei milloinkaan saa rankaista sisälle tekemisestä. Hyvä ennakointi ja tarkka silmä auttavat tulkitsemaan, milloin pentu kannattaa viedä ulos.

Pennun elinpiiri on alussa hyvin pieni. Siksi se saattaa tehdä tarpeensa alussa niihin huoneisiin, joissa se viettää harvemmin aikaa. Ulkoilumahdollisuuksia kannattaa tässä tapauksessa lisätä ja viedä pentu ulos aina kun se alkaa hakeutua muihin huoneisiin. Osa pennuista ei muista tai uskalla tehdä tarpeitaan ulos - niiden huomio menee ulkona muihin asioihin. Pennulle kannattaa keksiä jokin lyhyt, tuttu pieni lenkki, jonka voi kiertää useamman kerran. Kauas kotoa ei kannata lähteä tarpeiden tekoon, se onnistuu parhaiten kotipihalla. Tarpeiden tekeminen siirtyy koiran aikuistuessa kauemmas pihasta; pennun kanssa tärkeintä on saada rutiinit sujuviksi ja turvallinen pissapaikka on erittäin tärkeä osa pennun arkipäivää.

Pennun voi opettaa pyytämään ulos esimerkiksi soittamalla kelloa tai kilisyttämällä kulkusia. Kulkuset voi laittaa ovenkahvaan riippumaan ja kun pentu niitä heläyttää, päästetään se aina ovesta ulos. Näin se oppii kertomaan jos se haluaa ulos. Lisäksi kulkuset saa pois yöksi ja työpäivän ajaksi, kun kukaan ei ole päästämässä pentua pihalle.

Ulkoilu

Pikkupennun ulkoilun tulisi perustua omaehtoiseen leikkiin ja liikkumiseen. Hihnalenkeistä ei kannata pennun kanssa stressata; hihnassa kulkeminen on monesti turhauttavaa, eikä pentu kestä hihnalenkkeilyä fyysisesti eikä psyykkisesti ilman valmistelua. Pentu on hyvä pitää hihnassa turvallisuuden takia, mutta ei kannata odottaa, että pentu ymmärtäisi hihnan merkitystä tai osaisi sovittaa omia tarpeitaan ihmisen tarpeisiin.

Parasta liikuntaa pennulle on omaehtoinen, erilaisilla ja vaihtelevilla alustoilla kulkeminen (omaan tahtiin) ja omistajan kanssa leikkiminen sekä uusiin ympäristöihin totuttelu. Kävelyt kannattaa pitää hyvin lyhyinä, jotta pentu ei turhaudu tai väsy liikaa, 10–20 minuuttia on monelle pennulle jo pitkä aika, mutta tässäkin on yksilöeroja.

Mikäli pentu turhautuu lenkillä tai menee ylikiihtyneeseen tilaan, on se merkki yleensä siitä, että lenkki on ollut liian pitkä tai liian kuormittava. Lenkillä pentua kuormittavat muutkin asiat kuin fyysinen rasitus tai matkan pituus. Pentu aistii maailmaa eri tavoin kuin me ihmiset ja sille jo hyvin pieni lenkki on ärsyketulva - oma pihakin voi olla kuin huvipuisto. Tästä syystä pennulle kannattaa antaa aikaa tutustua rauhassa ympäristöön ja uusissa paikoissa omistajan kannattaa toimia [turva-ankkurina](#) pennulle - eli tarvittaessa antaa tukea ja ottaa vaikkapa syliin jos pentu niin haluaa.

Pentujen leikitapaamiset ja leikkitreffit ovat hyvä paikka tutustua muihin pentuihin, mutta leikittämisessä kannattaa pitää maltti mukana. Pennulle tulisi valita sekä kooltaan että luonteeltaan sopivat leikkikaverit, jotta leikkihetki olisi kehittävä. Väärässä seurassa liian pitkään jatkuva leikki saattaa olla liian kuormittavaa, ja sosiaalistamisen kannalta voi keskittyä enemmänkin siihen, että pentu näkee ja kohtaa muita lyhyesti. Jo minuutin tai parin leikkihetki on riittävä; leikitapaamisissa tämä kannattaa huomioida ja ottaa pentu rauhoittumaan kun se vielä leikkii hyvin ja kun leikki on vastavuoroista. Silloin, kun leikkikaverit ovat sopivia, leikki on rauhallista ja pysähtelevää ja kukaan ei jää alakynteen.

En suosittelen pennuille sellaisia leikkitreffejä, joissa pennut jätetään keskenään aitaukseen ja ihmiset poistuvat aidan toiselle puolelle. Mielestäni tämä käytäntö ei palvele pentujen sosiaalistamista, kun pentu joutuu kohtaamaan toiset ilman omistajan turvaa ja toisaalta raisumat pennut pääsevät löylyttämään harkitsevaisempia pentuja. Pentujen sulkeminen samaan tilaan keskenään voi johtaa stressireaktioihin, mikä ei koskaan ole toivottava tilanne koiranpennun kohdalla.

Aikuisiin koiriin totuttelu sujuu usein vaivatta, kun pentu saa alkuvaiheessa positiivisia kokemuksia. Ei kannata jättää pentua selviytymään aikuisten leikkeihin ilman valvontaa eikä myöskään kannata olettaa, että pentu kestävä samanlaista kuormitusta esimerkiksi yhteislenkillä kuin aikuinen koira. Muista pitää pennun puolta ja turvata sille riittävä lepo, mitä ei itse osaa tehdä.

Sujuva arki

Sujuva arki syntyy siitä, että muodostuu helposti ennakoitavia rutiineja. Pennulle on tärkeää tietää, mitä seuraavaksi tapahtuu. Vielä parempi on, jos pentu voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tapahtumiin. Koiran kanssa eläminen on huomattavasti helpompaa silloin, kun hyväksyy että silläkin on omia mielipiteitä ja ajatuksia eikä pelkästään odota että koira mukautuu omiin tavoitteisiin ja tarpeisiin.

Käsittelyharjoitukset

Käsittelyharjoittelussa, kuten hampaiden pesussa tai kynsien leikkaamisessa piilee suuri mahdollisuus rakentaa hyvä suhde koiraan. Hyvä suhde edellyttää sitä, että molemmat osapuolet tuntevat toisensa ja luottavat toisiinsa. Luottamusta rakennetaan ennakoitavuuden ja usein toistuvien positiivisten vuorovaikutustilanteiden kautta. Hyvään suhteeseen kuuluu se, että koira voi aina luottaa tiettyihin periaatteisiin. Esimerkiksi ihmisen käsi ei milloinkaan saisi esiintyä välillä miellyttävänä ja välillä pakottavana, vaan sen pitäisi aina ilmetä koiralle hyvässä valossa.

Omaehtoisuus käsittelyharjoituksissa tarkoittaa sitä, että pentua ei pakoteta tai pidetä väkisin kiinni hoitotilanteissa vaan se saa itse olla aktiivinen toimija. Kun toimenpiteet tehdään pennun ehdoilla, sen luottamus ihmistä kohtaan kasvaa, kun ihminen toimii pennun silmissä aina ennakoitavalla tavalla. Pennulle muodostuu helposti ikävä asenne toimenpiteitä ja ihmistä kohtaan jos sitä pidetään väkisin kiinni. Ikävä asenne on turhaa kuormaa koiralle, ja se heijastuu moniin tilanteisiin myös aikuisena.

Hyvänmakuinen hammastahna ja mukavalta tuntuva ikenien harjaaminen saa hampaiden pesun tuntumaan miellyttävältä, jolloin pennulle muodostuu toimenpidettä kohtaan positiivinen asenne. Kynnenleikkuun yhteydessä tarjottavat makupalat luovat pennulle alusta asti positiivisen asenteen leikkaamista kohtaan. Eläimellä on aina jokin asenne eri asioita kohtaan. Omistajan vastuulla on se, mikä asenne pennulle kehittyy mitäkin toimenpidettä kohtaan. Positiivinen asenne on pitkällä aikavälillä toivottavampi kuin negatiivinen, koska positiivisesti eri

toimenpiteisiin suhtautuva koira stressaa vähemmän ja on helpompi käsitellä kuin pelokas tai negatiivisesti asioihin suhtautuva koira.

Koiran asenteeseen vaikuttaa se, miten se erilaiset tilanteet kokee. Negatiivisen asenteen muodostumiseen ei tarvita kaltoinkohtelua, pentu saattaa vain pelästyä tai uusi asia saattaa tulla eteen liian nopeasti. Omistaja on avainasemassa siinä, millaisia asenteita pentu kehittää. Käsittelytoimet kannattaa pennun kanssa pilkkoa hyvin pieniin osiin ja harjoitella niitä lyhyissä pätkissä. Esimerkiksi kynsien leikkaaminen on ihmisen mielestä usein yksinkertainen asia, mutta pienelle pennulle se on aivan liian pitkä ja tuskastuttava projekti. Mikäli pentu kokee jonkin tilanteen hankalaksi, kannattaa asiaa helpottaa; pennun kynsiä voi aivan hyvin leikata yhden päivässä ja kun sen tekee ennen ruoka-aikaa, edistyminen on nopeaa ja tehokasta. Näillä vinkeillä voit luoda positiivista asennetta käsittelytoimiin:

- Tue pennun omaehtoisuutta ja anna sen päättää milloin harjoitus alkaa
- Muista palkita pentua ruhtinaallisesti hyvillä herkuilla
- Pidä harjoitukset todella lyhyinä, niin onnistut parhaiten; jo minuutti on pennulle usein liian pitkä aika
- Kunnioita pennun mielipidettä ja päästä se pois tilanteesta jos se niin haluaa
- Yhdistä hoitotilanteisiin pennun kannalta aidosti mukavia asioita
- Vähän päivässä tuottaa usein enemmän kuin paljon kerralla

Arjen taidot

Pennun kannalta ensimmäiset tärkeimmät taidot ovat katsekontakti, [oma paikka](#) sekä istuminen ja [rauhottuminen](#). Ensimmäisen puolen vuoden aikana pentu oppii oppimaan, jolloin kannattaa keskittyä näihin tärkeisiin avaintaitoihin ja sujuvaan arkeen. Koira oppii läpi elämänsä, eikä uusia temppuja tai lajitaitoja ole milloinkaan myöhäistä kouluttaa. Pentuaikana rakennetaan pohjataidot ja taustavalmiudet ja koiran asenne kaikkea tekemistä kohtaan. Pentuaikana rakennetaan myös suhde omistajaan ja ihmisiin ylipäänsä, mikä edellyttää malttia ja suunnitelmallisuutta.

Hihnäkäytös

Koira ei osaa synnynnäisesti kulkea hihnassa. Kun katsoo vapaana liikkuvaa koira, ymmärtää, ettei ihmisen ymmärtämä lenkkeily ole koiralle luonnollinen tapa liikkua. Vapaana ollessaan koira liikkuu vaihtelevalla nopeudella ja poukkoilee eri hajujen ja muiden kiinnostavien asioiden ja houkutusten perään. Ihmisen käsitys lenkkeilystä on toisenlainen, liikutaan pitkiä matkoja tasaisella, melko hitaalla nopeudella.

[Hihnassa kulkeminen](#) on taito siinä missä muutkin, ja sen harjoittelu on pitkä prosessi. Pitkän siitä tekee se, että koira on yleensä pennusta asti kuljetettava hihnassa, vaikkei se vielä sitä osaa. Pääasiallinen tavoite pikkupennulle on se, että hihnaan alkaisi liittyä enemmän positiivisia asioita kuin ikäviä. Valitettavasti hihna on koirille usein estämisen väline, mikä lisää koiran turhautumista hihnaa kohtaan.

Kannattaa hyväksyä se, että vain osa lenkistä voi olla harjoittelua ja osan lenkistä pentu yleensä vetää. Vetäminen on vain tapa liikkua, eikä siitä kannata tehdä suurta ongelmaa. Se vähenee, kun harjoituksia päästään tekemään sopivasti ja motivaatio on kunnossa. Tärkeää on löytää pennulle mukavat ja sovitetut varusteet, joissa sen on miellyttävää olla ja liikkua.

Tärkein hihnassa kulkemista helpottava harjoitus on katsekontakti ja luvan pyytäminen katsekontaktilla. Kun pentu oppii katsekontaktin, siihen kannattaa heti lisätä muitakin mielekkäitä lopputuloksia kuin nami - kannattaa opettaa pennulle, että kontaktilla pääsee kivoihin paikkoihin; tutkimaan hajuja ja mihin pentu haluaakaan mennä. Lisäksi kannattaa opettaa pennulle, että [valjaista tarttuminen ja hihnan kiristäminen](#) ovat mukavia asioita, joista seuraa aina hyvää, ei koskaan pahaa - tämä on helppo opettaa kotona sisällä ja palkitsemalla pentua samalla kun ottaa valjaista kiinni.

Kun pentu oppii, että hihnan kiristyminen tarkoittaa sitä, että kannattaa katsoa taluttajaan päin, se oppii varsin mukavaksi talutettavaksi. Se oppii aina erikoistilanteissa kääntymään taluttajan puoleen ja pyytämään kontaktilla lupaa. Taluttajan kannattaa huomioida pennun onnistumiset sen sijaan, että keskittyy vetämistilanteisiin ja niiden tuomaan stressiin. Vetäminen tai haukkuminen eivät ole

vaarallista toimintaa, niihin ehtii puuttua myöhemminkin; tärkeintä on rakentaa luottamusta ja hyvää suhdetta pentuun pitämällä yhdessä hauskaa!

Luoksetulo

Luoksetulo on yksi tärkeimmistä taidoista, joita koiran tulee osata. Toimiva luoksetulo voi parhaimmillaan pelastaa koiran hengen. Luoksetulo toimii parhaiten silloin, kun se on koiran mielestä mahdollisimman kannattavaa. Harjoittelu kannattaa aloittaa sisällä ja siirtää ulos turvalliseen paikkaan kun pentu osaa sisällä tulla kutsusta.

Varmista aina harjoittelussa, että pentu ei vahingossa pääse karkaamaan. Harjoittele vain turvallisilla alueilla ja käytä pitkää liinaa varmistaaksesi turvallisuuden - liinalla ei ole tarkoitus hinata pentua luokse, vaan varmistaa ettei se pääse karkaamaan. Kotioloissa luoksetulo sujuu usein hyvin. Kun pentu kasvaa ja sen aistit kehittyvät, sitä alkaa ulkomaailman ärsykkeet kiinnostaa uudella tavalla. Silloin kannattaa pysytellä hyviksi havaituissa palkkioissa ja tarpeen mukaan etsiä uusia; ympäristö on täynnä palkkioita, jonne pennun voi päästää hyvän luoksetulon jälkeen. Muistathan kuitenkin kunnioittaa luonnoneläimiä ja pitää koiran kytkettynä silloin, kun niillä on lisääntymisaika ja muulloinkin, mikäli koira osoittaa kiinnostusta eläimiä kohtaan.

Mitä jos pentu pelästyy?

On normaalia, että kaikki pennut pelästyvät jotain jossain vaiheessa. Mikäli pentu pelästyy, keskeytä tilanne mahdollisimman turvallisesti. Pennun voi hyvin ottaa syliin, mikäli se kokee olonsa turvallisiksi sylissä. Kun tilanne on keskeytetty, sitä kannattaa hetki analysoida. Mitä tapahtui? Millä tavalla pentu reagoi? Mitä se tarkalleen ottaen teki? Mitä sitten tapahtui?

Säikähtämisen jälkeen voi keskittyä palautumiseen, eli tarjota pennulla turvaa ja mahdollisuuksia rauhoittua. Palautuminen voi kestää minuuteista päiviin, joten pentua ei kannata saman tien uudelleen altistaa tilanteelle, jota se säikähti.

Joskus pieni [säikähtäminen](#) saa aikaan suuria tunteita ja päinvastoin – siksi on hyvä käydä tilanne jälkikäteen läpi. Tilanteeseen ei kuitenkaan kannata liikaa jäädä

vellomaan, vaan jatkaa elämää normaalisti. Mikäli pentu alkaa pelätä jotakin tilannetta, kannattaa esitellä se sille uudelleen pienin askelin, hyvässä valossa.

Pentua voi valmistella pelottaviin tilanteisiin luomalla sille erilaisia [turva-ankkureita](#). Pienikokoiselle koiralle on kätevää opettaa, että se halutessaan pääsee syliin. Isokokoiselle pennulle voi opettaa, että kun se haluaa, kääntyyään kotiin. Kotiin kääntyminen pennun toiveesta ei lisää pelkoa, vaan antaa pennulle hallinnan tunteen eli tunteen siitä, että se voi omalla toiminnallaan vaikuttaa asioiden kulkuun.

Turvallisuudentunnetta rakennetaan tekojen kautta. Kuinka luotettava sinä olet pennun silmissä? Kuinka luotettavasti kätesi ovat aina hyvällä asialla? Kuinka paljon pennulla itsellään on vaikuttamisen mahdollisuuksia arkipäivän tilanteissa? Haluatko kasvattaa pennusta objektin vai aktiivisen toimijan? Kuinka usein pennulla on aikaa tutustua uusiin ympäristöihin niin kauan kuin se haluaa?

Ole aina pennullesi turvasatama!

Mitä jos pentu on tuhma?

Pennun ei-toivottua toimintaa ei kannata ottaa henkilökohtaisesti. Se opettelee elämään ihmisen kanssa ja tekee aina parhaansa. Pentu tutustuu maailmaan hampaillaan ja sille on täysin normaalia käyttää suutaan myös kiellettyihin kohteisiin. Helpoin tapa estää vahinkoja on löytää sopivaa sallittua jäkerrettävää pennun pienille hampaille. Pennuilla on suuri tarve tutustua maailmaan pureskelemalla, ja niille täytyy tarjota siihen mahdollisuuksia. Pureminen vähenee iän myötä, eikä pennun kanssa tarvitse olla huolissaan siitä, että pureminen vain yltyisi jos se sallitaan.

Pentu oppii nopeasti, miten ihmiset saa ylös sohvalta. Varastaminen, haukkuminen ja kiellettyjen tavaroiden tuhoaminen ovat taattuja tapoja saada toimintaa aikaan omistajissa. Sen sijaan omalla pedillä makaamisesta tai kiltistä olemisesta harvoin seuraa mitään hauskaa tai jännittävää, koska ihmiset eivät niitä toimintoja noteeraa. Mieti, miten haluaisit pennun viestivän ja tue toivottavia tapoja!

Yksi hyvä tapa ymmärtää pentua on asettua se rooliin. Pentu yrittää selviytyä hengissä ja tulla toimeen, se ei pyri maailmanvalloittajaksi. Pentua kannattaa tukea kaikin tavoin ja kasvattaa sen itseluottamusta siten, että tekee kuten pentu käskee ja pyytää. Hyvä

itseluottamus suhteessa ihmisiin ja ympäristöön helpottaa koiran elämää huomattavasti aikuisenakin.

Kun pentu on tuhma, kannattaa miettiä ensin näitä syitä:

- Onko pentu yliväsinyt?
- Onko pentu turhautunut tai ylikierroksilla?
- Onko pentu stressaantunut?
- Vaihtuuko sillä hampaat?

Koirille tulee toinen pelkokausi puolen vuoden - vuoden iässä. Toinen pelkokausi on tutummalta nimeltään [murrosikä](#), joka aiheuttaa muutoksia koiran käyttäytymiseen. Koira saattaa suhtautua tavallisiin asioihin pelokkaasti. Murrosikä on kuitenkin ohimenevä vaihe, jonka aikana ei omistajan kannata tehdä ylimitoitettuja korjausliikkeitä.

Kasvava ja jopa hyvin pieni pentu saattaa ärähtää kun ihminen tuo kättä ruokakupille tai yrittää ottaa jotain pennun suusta. Tämä on normaalia toimintaa kaikille koirille, kyseessä on [resurssien puolustaminen](#). Koira voi pitää puolustamisen arvoisena resurssina mitä tahansa itselleen tärkeää asiaa, kuten paikkaa, luuta tai lelua tai jopa kenkää. Pennulle kannattaa opettaa vaihtokauppa, eli kun jotain otetaan pois, annetaan aina jotain parempaa tilalle.

Tekemistä pennuille

Vaikka koira on perheenjäsen, sillä on kuitenkin koirille tyypillisiä tarpeita ja käyttäytymismalleja, jotka vaikuttavat sen toimintaan. Koira haluaa olla sosiaalisissa suhteissa muihin, se haluaa tutkia ympäristöään ja viestittää lajityypillisellä tavalla esimerkiksi merkkaillemalla ja haukkumalla.

Pennulle kannattaa tarjota mahdollisuuksia koiramaiseen toimintaan ja toisaalta kannattaa hyväksyä se, että kaikkea koiran käyttäytymisessä ei voi eikä kannata yrittää hallita. Vaikka jokin toiminta ärsyttää, se voi olla koiran näkökulmasta aivan normaalia.

Kun pennulle keksii erilaista hauskaa toimintaa, saa itse olla enemmän rauhassa ja samalla pentu kehittyy. Virikkeellinen ympäristö parantaa muistia ja oppimiskykyä ja on mielekästä palauttavaa toimintaa. Virikkeet ovat yksinkertaisia asioita, jotka

kehittävät koira. Kaikki toiminta ei kuitenkaan ole virikkeellistä; virikkeen ehtona on se, että se aiheuttaa koirassa omaehtoista toimintaa ja se, että tavoitteena on aina hyvinvoinnin lisääminen. Esimerkiksi uiminen voi olla pennun hyvinvointia lisäävää, jos pentu itse haluaa uida. Jos se taas laitetaan väkisin veteen, kyseessä ei ole omaehtoinen toiminta eikä sillä ole virikearvoa.

Tyypillisimmät virikkeet liittyvät koiran ruokailuun. Virikkeellistämisen tavoitteena on saada koira käyttämään enemmän aikaa ruuan etsimiseen ja syömiseen. Ruokaa voi piilottaa asuntoon, ulos tai astioihin. Ruuan voi kääriä vanhan pyyhkeen sisään, jolloin koira joutuu työskentelemään löytääkseen namit. Ruuan kanssa puuhastelu usein rentouttaa ja rauhoittaa koira. Samaa asiaa voi edistää puruluilla tai oikeilla luilla tai kongeilla. Varmista kuitenkin aina luiden ynnä muiden turvallisuus valvomalla pentua kun se syö.

Joskus kannattaa vain viettää aikaa pennun kanssa ja katsoa mitä se itse haluaa ihmisen kanssa tehdä. Moni koira nauttii silittelystä ja rapsuttelusta tai vaikkapa käsittelytoimenpiteiden harjoittelusta. Leikki ja yhdessä puuhastelu rakentaa suhdetta ja opit tuntemaan oman koirasi. Kannattaa muistaa, että pieneltäkin tuntuva asia on pennulle usein iso ja merkityksellinen - sään ja vuodenaikojen mukaan muuttuva ympäristö, kiinnostavat materiaalit ja ohikulkijat sekä turvalliset koirakaverit ovat monelle pennulle asioita, joissa riittää ihmeteltävää.

Vaikka pentua tekee mieli viedä uusiin paikkoihin ja harrastuksiin, kannattaa löytää tasapaino levon ja toiminnan välille. Pennulla on aikaa oppia lajitaitoja, mutta sujuva arki ja suhde omistajaan rakennetaan pentuvaiheessa. Ihmettele maailmaa pennun kanssa yhdessä ilman paineita ja yritä nauttia joka hetkestä!

Yksin kotona

Koira on ihmisen paras ystävä, eikä sillä ole mitään tarvetta viettää aikaa yksin. Kuitenkin koira tarvitsee ihmiseen verrattuna paljon lepoa ja työpäivän aika on hyvä käyttää nukkumiseen. Ihmisistä erossa olemisen kannattaa aloittaa pienissä jaksoissa ja niin, että yksin olemiseen liittyisi aina jotain hauskaa, kuten puuhaboksi erilaisine täytteineen.

Puuhaboksi on laatikko tai kori, jossa on runsaasti turvalliseksi todettuja ajanvieteleluja, puruluuta, herkkuja ja muuta mielekästä tekemistä.

Yksinoloharjoittelu palkkiohuoneen ja puuhaboksin avulla:

- Anna koiralle puuhaboksi säännöllisesti vaikka siksi aikaa kun menet suihkuun
- Voit vähitellen siirtää puuhaboksin ideaa niin, että koira on esimerkiksi portin takana ja saa sinne puuhaboksin
- Jalosta tästä yksinoloharjoitus niin, että annat koiralle puuhaboksin ja poistut ulko-ovesta
- Kaikissa vaiheissa olisi toivottavaa palata takaisin ennen kuin pentu ehtii huolestua
- Mikäli pentu alkaa vinkua, voit hyvin keskeyttää harjoituksen. Vinkuminen ei ole merkki siitä, että harjoitus olisi epäonnistunut vaan siitä, että pentu ei ole vielä valmis. Voit ottaa tämän tiedon huomioon ja helpottaa seuraavaa harjoitusta.
- Voit alkaa tarjota puuhaboksia aina tiettyyn huoneeseen lähtiessäsi kotoa. Näin pentu oppii odottamaan boksia tietyllä hetkellä ja lähtemiseen alkaa liittyä positiivisia tunteita.

Yksinoloharjoittelun tukitaitona voi harjoitella rentoutumisen ankkurointia, eli luoda koiralle turvallisuudentunnetta ja mukavan pedin sekä puuhaboksin sopivilla täytteillä. Puuhaboksissa olisi hyvä olla tekemistä noin puoleksi tunniksi - sen jälkeen koira usein käy omaehtoisesti lepäilemään.

Koiralle kannattaa soittaa rauhoittavaa klassista musiikkia kun se on yksin; musiikilla on koiriin rauhoittava vaikutus. Myös puheradio toimii hyvin ja jos haluaa, että koira kuulee tuttuja ääniä, sille voi lukea äänikirjaa ja soittaa tallennetta kun koira jää yksin. Rentouttavan soittolistan koirille löydät täältä ([spotify](#)).

Mikäli ilmenee lieviä yksinolo-ongelmia, kannattaa ensin käydä läpi pennun arkirutiini. Onko pennulla lepo ja aktiivisuus oikeassa suhteessa? Usein lieviin ongelmiin ehdotetaan ratkaisuksi tilan rajaamista tai koiran fyysistä väsyttämistä; kumpikaan niistä ei sellaisenaan ratkaise ongelmaa. Puuhaboksilla on koira rentouttava vaikutus, ja sen harjoittelun voi aloittaa vaikkapa portin takana tai kun menee itse vaikka suihkuun - koiralle voi antaa puuhaboksin aina kun se jää yksin.

Lopuksi

Pentuaika on lyhyt ja korvaamaton ajanjakso. Siitä kannattaa nauttia täysin siemauksin. Pennun kanssa ei kannata tehdä hätiköityjä ratkaisuja, vaan antaa aikaa, moni asia korjaantuu itsestään ilman toimenpiteitä.

Mukavia pentuhetkiä!